



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Cæremoniarvm In celebratione Diuinorum Officiorum Observandarvm

Jacobs, Johannes

Antverpiæ, 1621

XXI. De officio aliorum ministrorum seruientium in eadem Missa de
candelabris, de intorticijs, de ampullis & alijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40844

CAPVT XXI.

De officio aliorum ministrorum
seruientium in eadem Missa
de candelabris, de in-
torticijs, de ampul-
lis & alijs.

1. **A** Colythy seruientes de can-
delabris cum cereis, præ-
ferunt illa è sacristia ad altare, pro-
ut dictum est cap. 10. nu. 2. Quos,
cū ante Missam facienda est asper-
sio aquæ benedictæ, præcedit alius
cū vase aquæ benedictæ, & asper-
sorio, quod ante altare aquæ intin-
ctum porrigit Diacono, ad dextrā
post eum stans aut genuflectens,
prout ille: postea comitatur Sa-
cerdotem celebrantem ad asper-
sionem, ferens vas aquæ.

2. Circa finem vltimi Versus
Gradualis, Alleluia, Tractus,
aut **Sequentia**, Ceroferarij resu-
munt candelabra de credentia, &

facta

*Ex Mis.
in ritu
celebr.
& Car.
l. 2. c. 8.
Ex Mis.
in bene-
dictio-
ne a-
qua &
in abso-
lutione
facienda
pro de-
sanctis
& Car.
lib. 2. c.
30. &
31.*

facta ante altare cum alijs ministris genuflexione, præcedente Thuriferario accedunt ad locum Euangelij: vbi collocant se hinc inde à lateribus Subdiaconi tenentis librum Euangeliorum, seu pulpiti in quo liber ponitur, vertentes cum illo renes versus partem dextram quæ pro Aquilone figuratur, facies verò versus Diaconum; & cum alij se signant, inclinant aut genuflectunt sub Euangelio, ipsi cum Subdiacono perstant velut immobiles. Finito **Euangelio**, cum debitis reuerentijs eodem ordine reuertentes, reponunt candelabra cum cereis super credentia. In Missis defunctorum accedunt quidem cum Diacono & Subdiacono ad locum Euangelij: sed post eos, & sine candelabris ac cereis: & stantes ibidem vt aliàs, cum Diacono se signante aut inclinante ipsi pariter se signant & inclinant. *Episcopo verò presente vel celebrante, antequam*

vadant

*Car. l.
I. c. II.
& Mis.
in rub.
gener.
tit. 17.
num. 4.*

*Car. l.
2. c. II.*

vadant ad locum Euangelij, accedunt ad illum cum candelabris & cereis ordine quo supra, & ante illum genuflectunt donec dederit Diacono benedictionem.

3. Circa **Offertorium**, nisi celebretur pro defunctis, aliqui adiuuabunt Subdiaconum apud credentiam in extendendo velo illo, quo calix, patena & alia super ea cooperiebantur, circa humeros illius ita vt à latere dextro longius pendeat: quod velum in fine **Orationis Dominicę** Cęremoniarius seu aliquis Acolythorum post dimissam patenam ab illo recipiens ad credentiam referet. Eundemque Subdiaconum calicem ad altare portantem in quavis Missa sequens vnus Acolythorum portabit vrceolos seu ampullas vini & aquę super peluicula pariter dispositas, vel si calix à principio in altari collocatus sit, solus incedens; eademque ampullas in cornu Epistolę opportunè illi subministra-

Item ex
Car. l.
l. c. 11.

K

bit:

bit: & impositis ex illis vino & aqua in calicem, & reposita ampulla vini super credentia, (*nisi celebret Episcopus*) cum peluicula in sinistra & ampulla aquæ in dextra ad altare reuersus, vnà cum altero portante mappulam plicatam pro tergendis manibus Sacerdotis celebrantis, seruiet ipsi ad lotionem manuum, fundens aquam super pollices & indices illius supposita peluicula, altero ambabus manibus mox subministrante mappulam & super manus Celebrantis expandente: postea repositis illis super credentia, reuertuntur ad locum suum iuxta cornu Epistolæ.

4. Finita **Præfatione** duo saltem totidem funalia seu intorticia accensa afferent, *vel Episcopo celebrante quatuor, sex aut ad summum octo*, & factis debitis reuerentijs genuflectent hinc inde à lateribus Subdiaconi tenentis patenam, vel

si magis commodum sit ad latera altaris: & post eleuationem calicis cum alijs surgentes, factis debitis reuerentijs discedent & funalia extinguent, nisi aliqui sint communicandi, quo casu, prout etiam in diebus ieiuniorum & in Missis pro defunctis, cum illis accensis genuflexi manebunt vsque ad peractam communionem. Ad **Sanctus**, & ad eleuationem hostiæ consecratæ & calicis, aliquis pulsabit paruam campanulam seu tintinnabulum, ter ad vtramque eleuationem, vel continuatè quousque Celebrans deponat hostiam aut calicem.

§. In defectu Cæremoniarij aliquis Acolythorum suo tempore comitabitur Subdiaconum deferentem pacem ad chorum, ferens & ministrans illi instrumentum pacis, si laicis pax danda sit: & cum eodem ad altare reuersus, facta altari genuflexione,

Item
Car. l.
2. c. II.

Ex l. 1.
cap. 24.

*Ex eo-
dem c.*

ab illo pacē accipiet, & dabit alijs Acolythis circa altare; *Episcopo autem celebrante, data per Presbyterum assistentem pace ijs quibus per ipsum danda est; ab eo acceptam dabit prius ceteris de choro iuxta dicta cap. 4.*

*Item ex
l. i. c. II*

Communjonem Acolythus de ampullis feruens eas tempestiue iterum subministrabit Diacono aut Subdiacono in cornu Epistolæ, & post purificationem & abluionem Celebrantis ad credentiam referet.

6. Finita **Missa** Ceroferarij refumentes candelabra cum cereis de credentia, factis cum Celebrante & alijs, debitis reuerentijs, redeunt ad sacristiam ante Subdiaconum prout venerant, alij verò Acolythis sequuntur post Celebrantem.

*Cer. l.
l. c. II.*

7. *Episcopo autem* **Missam** celebrante, ad **lotionem** manuum eius (quater fit, primò antequam induatur paramentis, secundò statim post lectum

Offer-

Offertorium, tertio post oblationem calicis & incensationem, quarto post communionem) seruit aliquis ex ipsius cubicularijs seu familiaribus, qui in habitu clericali sine superpelliceo ad abacum seu credentiam solent assistere : qui etiam seruiunt eidem ad induendas, exuendasque caligas & sandalia ante & post Missam. Forma autem seruanda quotiescumque Episcopus, siue in Missa, siue in alijs sacris actibus publice lauat manus, hac est: Minister dextra manu tenens vrceum cum aqua, & sinistra lancem, ante Episcopum genuflexus aquam supposita lance infundit super manus Episcopi, & duo Capellani seu Acolythi genuflexi hinc inde, tenent mappam extensam sub lance pro tergendis manibus illius. Si verò adesset Legatus vel Metropolitanus, aut celebraret aliquis Suffraganeus vel alius Episcopus presente Episcopo proprio, non genuflexi, sed inclinati ministrabunt.

8. De reliquis inferioribus Episcopi ministris, qui videlicet seruiunt de

Lib. 2.
cap. 8.

lib. 1.
cap. 18.

Ex Car.
lib. 1.
cap. 11.

baculo pastorali, de Mitra, de libro & de
candela, satis dictum est supra cap. 14.
restat solum ille, qui seruit de gremiali
(nam de maioribus infra dicendum
est) is igitur intentus esse debet, ut cum
Episcopus celebrans incipit sedere, illud
opportune subministret Diacono assi-
stenti à sinistris Episcopi, vel deficien-
tibus Diaconis assistentibus, Subdiacono,
per eundem super gremio Episcopi se-
dentis ponendum: & cum surrecturus
est, antequam Mitra auferatur, de gre-
mio eius ablatum reuerenter recipiat,
& complicatum ante pectus ambabus
manibus teneat: post lotionem autem
manuum Episcopi lecto **Offertorio**,
super credentia reponet, cum eo amplius
utendum non sit.